

Az előfizetés ára:

1 egész évre 5 frt - kr.
1 fél évre 2 frt 50 kr.
1 negyed évre 1 frt 25 kr.

Körjegyzőknak, községeknek és neptanítóknak:
egész évre 4 forint, fél évre 2 forint.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetheti és egyes lapaddányokat venni lehet a kiadóhivatalban, Traub B. és tarse, Valentin Karoly, Böhm M., Luzsovic L., Weidinger N. üzletében és a fődahányozásokban.

Hirdetések:

mindenkor árjegyzék szerint.
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr.
Nyitvaterben egy sor 10 kr.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu hetilap.

Megjelent minden szombaton.

Szerkesztőség: Nepomuk-utca 29. sz.

Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Rendezzük a nőegylet gyermekkertjét.

(r.) A „Pécs“ utóbbi iskolában, örömmel olvastam, hogy a városi iskolásként már újkékor meg fogja nyitni első gyermekmenhelyét az ágostoni új iskolaépületben s ezzel a szegényebb sorsú néposztálynak, mely házon kívül, napszámban kénytelen kenyerét keresni, valahára lesz oly helye, hol kis gyermekét nyugodtan elhelyezheti s a hol azok nemcsak testi ápolásban, táplálkozásban, hanem korukhoz mért szellemi gondozásban is részesíthetnek.

A hatóság ezzel újabban oly intézkedést tett, melylyel minden nemesen gondolkozó polgár elismerését vívta ki magának; mert eltekintve az intézmény tulajdonképeni céljától: a szegényekkel jól tenni, a magyarosítás nyolc általa újabb telepet, még pedig ott, hol erre leginkább szükség van. Miért itt, azt majd elmondom más alkalommal. Elég, hogy a kezdet meg van és így reményelhet, hogy rövid idő alatt minden népiskolánál fog gyermekmenhely felállítani.

Midőn ez előtt néhány évvel a gyermekmenhely kérdése városunkban először napirendre tűzött, még pedig e lapok hasábjain, azon alkalomból, a mikor a Kálvária-utca egyik házában két magára hagyott kis gyermek élgett, a jótékony nőegylet szőlítattat fel, hogy az ügyet, mint erre leghivatottabb, vegye kezébe. Tudtommal ez annak idején foglalkozott is a kérdéssel, tervet is készítették magának, de midőn abból azt látta, hogy az ilyenmű vállalat csak anyagi áldozattal jár és haszon belőle egyáltalában nem várható, az egyesület pedig - tájladom - minden tetteben csak a jövedelmet tartja szem előtt: az ügyet egyszerűen elejté, mint a hogy - elég rosszul - munkusköltségével is tette.

Nem szándékomban e alkalommal bővebben fejtegetni, hogy egy nőegyletnek tulajdonképen minő feladata van s hogy az a közönséges koldusszűrés és protekció-osztogatást minden esetre nagyon is meghaladja, mert végre tudja ezt - a nőegylet kivételével - amugy is mindenki és nem is igen tartózkodnak ennek uton-utfélen kifejezését adni s így a t. nőegylet ha hallani akarja, élgszerű is hallhatja; szándékomban ezuttal csak az a nőegylet által a közönség filléréiből tenntartott gyermekkertjéről néhány szó kockázatni és annak egy belső, mint dologi ügyeinek rendezését sürgetni, illetve arra azok figyelmét felhívni, kiket e tekintetben

a beavatkozási jog megillet. Ertem első sorban a városi hatóságot és ezzel szemben a közoktatási miniszteriumot. De kezdjük elől.

A pécsi jótékony nőegylet elismerésére méltó buzgósággal éveken keresztül egy gyermekkeri alap megteremtése céljából gyűjtéseket, ünnepélyeket, műkedvelői előadásokat, sőt sorsjátékok is rendezett s e törekvését elég szép siker koronázta. Városunk jobbjai annak idején - még a sajtó útján is - abbéli óhajuknak adtak kifejezést, miként a nőegylet ne vegye át a Szigrist-féle gyermekkerit, mert ezáltal az ügyön mit sem lendít, miután ez évek óta fennálló s virágzó gyermekkerit az által, hogy az egylet regijeibe megy át, ugyan csak az marad, a mi volt, hanem segítené felállításához mérten a szegényebb néposztályn s állítson fel a külvárosokban gyermekmenhelyeket. A nőegylet minden felszólalásokat jámbor óhajoknak vette és miután nála a főcél csak az volt: saját házzal bírni, megkereste az építést, átvette Szigrist gyermekkeritjét és vele az ezzel járó segélyeket, tovább szedte a havi tandíjakat s azontul maradt minden, a milyen volt, egy a tanerők száma, mint a felszerelés tekintetében.

Hogy ezzel az ügy, a cél mitsm nyert s így a közönség áldozatkészsége, melylyel az alap megteremtését támogatta, tulajdonképen érvényre nem emelkedett, azt, úgy hiszem, ismételnem nem szükséges. De ha az ügy nem is nyert, a nőegylet mégis elérte célját, azaz épített házat s nyitott magának a gyermekkeri jövedelmét, mint: tandíjak, rendes segélyek, adományok, házfőveldelem, az intézet javára rendezett előadások jövedelme stb. egyszerűen az egyleti pénztárába folyik be, az épület ellenben még ma sinis a gyermekkerire bekebelezve, hanem mint nőegyleti vagyon fungál, ha pedig beruházás, javítás válik szükségessé, úgy ez a gyermekkeri számlájára iratik.

Ez így nem jól van s ily communistikus gazdálkodás folytatása mellett az ügy nem is fog előbbre viedni soha, így az egyesület soha nem fog azon helyzetbe jutni, hogy ez intézetét fejlessze, kibővítsé, esetleg újat állítson, vagy menhelyeket nyisson.

Más városokban e célra külön egyesületek alakultak; erre nálunk nincs szükség, mert a nőegylet azzal, hogy a gyermekkerit ügykérebe felvette, ily egyesület létesítését fölöslegessé tette, csakhogy végre tisztázni kell a dolgot s a gyermekkerit ügyét az egyleti ügyektől függetlenül kell

szervezni és kezelni. Első sorban is a házat kell sajátos céljának átadni, azaz, a gyermekkerit tulajdonába bocsájítani s a célnak megfelelőleg bekebelezni, tehát lemondani azon téves felfogásról, hogy a ház a nőegylet, mert nem azé, miután a nagy közönségnek kizárólag a gyermekkerit javára tett adakozásából lett építve. Jól tudom én azt, hogy a nőegylet az építkezési költség hiányát törzsvagyonából is pótolta s így ennek erejéig van is, joga hozzá; de ez előleg az eddigi jövedelmekből részben már törlesztve s a mi még fennmaradt, az a jövőben lesz még visszafizetendő, pl. a ház jövedelméből.

Alakítson a nőegylet továbbá kebelében egy önálló gyermekkerit bizottságot, melynek feladata lesz a gyermekkerit a kor követelményeinek megfelelően felszerelni, elegendő tanerőket ellátni, felügyelni, annak jövedelmi s kiadási számláját külön kezelni, ha marad pénztári fölösleg, úgy azt egyelőre tőkésíteni, míg az intézetet egy újjabban - valamely külvárosban szaporítani lehet. E bizottság működéséről az egyletnek természetesen évenként beszámol.

Mig ez meg nem történik s a gyermekkerit a nőegylet ügykezelésében speciális céljaira mintegy jövedelmi forrással fog tekinteni, tehát attól végleg el nem különítetik s a vagyoni kérdés nem rendeztetik; addig a gyermekkerit mostoha gyermek maradjon s fejlődni, felvirágozni soha sem fog; s hogy ez tovább így ne maradjon, arra nézve felhívjuk első sorban a nőegylet s vele szemben a városi hatóságot s a közoktatási kormány figyelmét!

Politikai hírek.

A főrendi-ház ma, szeptember 26-ikán, déli 12 órakor tartja az új ülésszakban első ülését.

Az osztrák képviselőház kedden, 22-ikén tartotta első ülését. A képviselők tartományok anyanyelvén tették le az esküt s így egyszerre 8-féle nyelven volt a teremben hallható.

Sváb Karoly török-kiszaisi képviselő főrendi-házi tagságot kapva, országgyűlési képviselői állásáról lemondott.

A szerb egyházi kongresszus Cseh Ede királyi biztos által f. hó 23-ikán d. e. 10 órakor nyitott meg Karlovczban.

Szó estí fuvalma:
Ha mondja: szereltek;
Bús gerle nyögése;
Lány ajkai rája,
Sattogva, pirulva,
„Igen!“ ha rebesznek.

Kárpátok fejtől messze Adriáig
Egy mostoha gyaera kár könyveze, sírva:
Késve kerí e hon ifjait, leányait;
Fogadjak szívukbe, vegyék karjaikra.
E kisedl szavára lángra, tette gyalva:
Nyelven, műveltségben egyek leszünk a jras:
S ha zeng berzen, vilgöny honi szó tanja:
Ujra dicse, nagy les magyarok háza.

Hiába.

— Itta: ALFRÉD. —
— A „Pécs“ eredeti tárczája —

Úgy emlékszem rá, mintha tegnap történt volna, pedig már régen, nagyon régen történt, én még akkor kis gyermek voltam.

Szokásom volt a temető mellett levő nagy telken lapdázni.

Néha bizony öreg este volt, mikor hazá vetődünk, a miért aztán, úgy látszik, mindenünknek eléggé kijutott a jóból, mert egy ideig alkonyatkor nagyon igeztekünk hazafelé, a nélkül azonban, hogy egyikünk is elrúta volna a másinak a sietés okát.

Egy ilyen mulatozás után, mikor nem tudtunk megállapodni abban, hogy melyikünkkel folytassuk otthon a mulatságot, összekaptunk; egy erre, a másik amarra szelédet.

A véletlen engem a temetőbe vezetett, hová különben is nagyon szerettem eljánni, mert kedvelt mulatságom volt a sírkövek feliratát olvasni. Aztán, ha néha ifjú leányka, vagy egy-egy szép reményű

Hirdetéseket elfogad:

Külföldön:
Bareck J. és társa Erfurthban. Haasenstein és Vogler, Steiner A. Hamburgban, Daubé G. L., Knoll Ignác, Frankfurtban. Opeltik A., Schick Henrik, Mosse Rudolf, Beschen.

Magyarországban:
Neuburger és Braun, Goldberger A. V., Lang Lipót, Schwarz Gyula, Somogyi F. „Első magyar nemzetközi íródd“-ja Budapestben.

Kiadóhivatalunk és Janovszky H. királyi-utczában levő hirdetések felvételi irodája Pécset.

Kéziratok a szerkesztőséghez, Nepomuk-utca 19-ik sz. küldendők.

— Kelet-Rumélia lakossága f. hó 16. és 17-ike közötti éjjelen felázadt, a kormányzó: Christovics Gavril passa elogatott, a kormány vezetésére ideiglenes bizottság állalkozott, melynek meghívására Sándor fejedelem a tartományba jött s Bulgária és Kelet-Rumélia egyesülését proklamálta.

Baranyamegye nyugdíj-szabalyrendelete.

A baranyamegyei nyugdíjalap létesítése tárgyában kiküldött bizottság a benyújtott szabálytervezeti javaslatok közül némi csekély módosításokkal Szily László országgyűlési képviselő és megyei bizottság javaslattal fogadván el, azt a következőkben ismertetjük.

Szabálytervezeti javaslat Baranyamegye tisztí, segéd- és kezelő személyzetének, továbbá az őrt álló s tisztí hajduk, hivatal és házi szolgálók nyugdíjazása és kegydíjazása tárgyában.

I. Általános határozatok.
1. §. Baranyamegye tisztí, segéd- és kezelő személyzete, valamint ezek özvegyei és árvái a jelen szabályrendeletben megállapított módon és a feltételek behátla esetén nyugdíjban vagy végkielégítésben, illetőleg az évék és szolgáló kegydíjban részesítenek és e célból „tisztviselői nyugdíj-alap“ címűen alapítók létesítetik.

2. §. Az 1-3-§-ban megállapított jogosultság kitöröl a vármegyének az 1870-ik évi 42-ik törvény-cikk értelmében választott vagy kinevezett tisztviselőre, a kezelő és segéd-személyzetre, az őrt álló és tisztí-hajdukra, hivatal- és házi szolgálókra, illetőleg mindezeknek özvegyei s árváira.

3. §. A 2-ik §. szerint nyugdíj- vagy végkielégítésre jogosultak kivétel nélkül kötelesek a nyugdíj-alap növeléséhez a 25-ik §-ban körülírt eset behátlana kivételével az alább megszabott mérven járulni, nem vonatván ki magukat a kötelezettség alul a jogosult ily előnyeiről való lemondás czimé alatt sem.

II. A nyugdíj-alap létesítése.

4. §. A nyugdíj-alap létesítetik:
a) a jogosultakhoz háró éveknek a 3. §-ban említett s a következő §-ban részletezett évi járulékaiból;

b) a megye közönsége által az 1883. évi XV. törvény-cikk alapján felajánlott és egymást követő három évben, a törvény és az ide vonatkozó szabályrendeletben megállapított módokat mellől évről évre kivetendő 2%-nyi pótdát útján beszerzendő tökéből;

c) a megszerzendő régi tisztviselői nyugdíj-alapból;

d) a megyei tisztviselőkné csalgtos bánatpénzeiből;

e) egyezik adományai s hagyománytalos s egyéb a jótékonysság gyakorlására szokásos módokon (tanzenmulatságok, hangversenyek) stb. befolytató pénzekből.

5. §. A nyugdíjazásra és végkielégítésre jogosultak az alább meghatározott arányban és mérven kötelesek a nyugdíj-alap-töke növeléséhez hozzájárulni:
a) Belépőjüket egyszer mindenkorra minden rendszeres állományban jelenleg alkalmazottak úgy,

A „Pécs“ tárczája.

A magyar nyelv.)

— Itta: Balog István. —

„Kárpátok fejtől messze Adriáig,
Hol kimeses házakat tenger áya ringat;
Kedveltől, hol a nap lepőhenni vágyik,
Ismerete a világ egykor karjainkat.
Ha felkelő nap indult nagy utjára,
Magyar földön tört meg szemé utóljára,
S hogyha Ételkőből szellő kerekedett,
Dicsőégről beszélt, lobogott lengett.“

Duna, Tisza táján, négy folyamank közt,
Majd ezredéven át villogott a csata;
Eszantott a földműves csontthalmok ózónin,
S termővé a hantot könyvelő fatárgatja.
Tört ránk török, tatar vérszomja esőradja,
S júbja fult Szigetrár — Sájó víze tája,
De szellő fuvaltat s vértenger közept
A magyar hármasszin ujra fellebegett.

És lebegett vígan, lobogott magasan;
Milliók s milliók vére, kardja vére,
Mert e drága földön, szélesen és hosszan,
Nem volt a hazának csak egy, csak egy népe.
Nem volt iton gyász, nem volt iton legyőzött —
Egy célra munkált mind, ki a menyit győzött;
Egy volt imágsága: hajs és királyi,
S zengedezett nyelvön magyar szó danája.

De jött a századok lomha tespedése;
Vétkes álon szállt a csata óndokra,
S mely vállvetve, hozott ellent rettegésbe:
Fordítják a kardot vissza önmagukra.
Mint hitvány sző a fat, mely élelet adja;
Órlik a drága hont száz meg száz darabra.
A szép anyanyelv is, mely szűlt vala bátran,
Megtvetve, gyalovra, bolgy udít, hazitán

Zengett-e pedig már,
Lágyabb zene, mint ez?
Szólt-e imádság,
Jobban sziveinkhez?
Bígtott e harangja,
Templomunk imára —
Hitt-e csata kúrte-
zében a csatára?

Oly enyhe, enyélgo,
Gyönyörteli, ódes,
Ha jó anyja zengi
Dalban kiesnyébe.
Megyikül a menyebolt,
Gyémánt kopra táral
És Almodik a sziv
Az égi hazáral.

Mint harca kiáltás,
Mint vérz riasdás:
Orkan raja hozás,
Csermely esőcsapás,
Mint menny szava harang.
Vilmsa lecsatog,
És emberi erők
Dőlnek meg slatkok.

Kis méh döngése,
Madár dala árja;
Ifjú ha szeretett,
Hó keblere zárja.

*) Szavaltá: Varga Janka k. a. a pécsi hírlapírók által a „Danántali közművelődési egyesület“ javára 1885. évi szeptember 23-án rendezett műkedvelői előadáson.

